Raadsvoorstel

Onderwerp:	Vaststelling RES 1.0
Portefeuillehouder:	J. Reus
Datum college besluit:	20 april 2021
Behandelend ambtenaar:	Jan de Rooij
Registratienummer:	GZDGCB70562/155459

Inleiding:

Op grond van het Klimaatakkoord werken alle gemeenten in Nederland in regionaal verband aan de Regionale EnergieStrategie (verder: RES). Gemeente Culemborg werkt hierin samen met 7 regiogemeenten aan de RES Rivierenland. Daarnaast zijn ook het Waterschap Rivierenland en de provincie Gelderland partners in de RES Rivierenland. De landelijke doelstelling is dat alle 30 regio's samen minimaal 35 TWh (TeraWattuur)[1] aan duurzame elektriciteit gaan opwekken uiterlijk in 2030. Dit zal vooral plaats gaan vinden door de realisatie van nieuwe windparken en het realiseren van grootschalige opwek van zonne-energie (op grote daken en grondgebonden). Op 16 juli 2020 heeft u ingestemd met het concept-bod van 0,632 TWh van de RES Rivierenland. Bij de vaststelling van het concept-bod is ook de ambitie uitgesproken om te streven naar een verdubbeling van het concept-bod bij de indiening van het RES-bod 1.0. Het Culemborgse aandeel in het concept-bod bedroeg 0,122 TWh.

Op 6 april 2021 heeft u het Culemborgse aandeel in de RES 1.0 vastgesteld op 0,090 TWh (minus 24 % t.o.v. het concept-bod). Het door u vastgestelde Culemborgse aandeel in het RES-bod 1.0 bestaat uit:

Wind en Zon	**Opwek in Culemborg in 2030 in TWh opgenomen in de RES 1.0**
Windturbines in ontwikkeling	0,072
Grootschalig zon op dak	0,012
Grootschalig zon grondgebonden	0,006
Totaal	0,090

In de afgelopen periode (september 2020 tot heden) is het definitieve bod voor de RES 1.0 voorbereid. Dit definitieve bod moet uiterlijk 1 juli 2021 worden aangeboden aan het Nationaal Programma RES (NPRES). Alle acht gemeenteraden, het

[1] Eén TeraWattuur staat gelijk aan 1 miljard KiloWattuur. Een huishouden in Nederland verbruikt jaarlijks gemiddeld 3.500 KWh. 35 TWh is daarmee goed voor het elektriciteitsverbruik van ca. 10 miljoen huishoudens.

bestuur van het Waterschap Rivierenland en Provinciale Staten van Gelderland moeten instemmen met het definitieve bod alvorens het aan het Nationaal Programma RES kan worden aangeboden.

Voorstel Raadsbesluit

De gemeenteraad van Culemborg besluit:

1. In te stemmen met een regionale bijdrage van 1,2 TeraWattuur duurzame elektriciteit uit wind en zon als bijdrage aan de landelijke doelstelling van 35 TeraWattuur in 2030.
2. In te stemmen met het indienen van de Regionale Energiestrategie 1.0 van FruitDelta Rivierenland door de Stuurgroep RES FruitDelta Rivierenland bij het Nationaal Programma RES op 1 juli 2021.
3. Kennis te nemen van de vooruitblik richting RES 2.0 (2023) en de samenwerkingsagenda.
4. Het college op te dragen dat in de versie van de RES 1.0 die aan het Nationaal Programma RES wordt aangeboden het juiste Culemborgse aandeel (0,090 TWh) is opgenomen.

Argumenten:

Op grond van het Klimaatakkoord werken alle gemeente in Nederland in regionaal verband samen aan de Regionale energiestrategie. Gemeente Culemborg doet dat in de regio Rivierenland. De planning van de RES gaat uit van het uiterlijk indienen van het RES 1.0 bod uiterlijk 1 juli 2021 aan het NPRES. Door nu als gemeente Culemborg in te stemmen met het regionale bod wordt het mogelijk om aan de landelijke afspraken te voldoen.

De RES 1.0 bestaat uit drie delen:

1 Het RES-bod 1.0;

2 De vooruitblik naar RES 2.0;

3 De samenwerkingsagenda.

Het RES-bod 1.0

Het RES-bod 1.0 van de regio FruitDelta Rivierenland bedraagt 1,2[2] TeraWattuur (TWh), bestaande uit:

- 0,301 TWh uit zon op dak: 191 hectare[3] in 2030;
- 0,283 TWh uit zonnevelden: 249 hectare in 2030
- 0,750 TWh uit windturbines: 49 turbines in 2030.

De hoogte van het RES-bod is het resultaat van een zoekproces van 2 jaar en gebaseerd op een integrale regionale afweging van ruimte/landschap, draagvlak, kwantiteit, technische haalbaarheid en netcapaciteit. Voor zon zijn geen

[2] De optelsom van de voorziene elektriciteitsproductie door zon op dak, zonnevelden en windturbines is hoger dan 1,2 TWh. Het meerdere kan worden gezien als een marge om de doelstelling van 1,2 TWh toch te halen als enkele projecten niet tot uitvoering komen.
[3] De verhouding elektriciteitsproductie en benodigd oppervlak varieert tussen zon op dak en zon op land. Op daken kan een hogere opbrengst per m^2 worden gehaald.

kansrijke gebieden benoemd maar wordt uitgegaan van een voorkeursvolgorde voor plaatsing en een aantal ontwerpprincipes. Voor wind is gekozen voor een concentratie langs infrastructuur (snelwegen, provinciale wegen). In het eerste hoofdstuk van de RES wordt ook verslag gedaan van de inventarisatie van mogelijke warmtebronnen die op termijn een rol kunnen spelen in de warmtetransitie (afscheid nemen van aardgas).

Het RES-bod wordt ingediend conform de afspraken in de notitie uitgangspunten RES Rivierenland (mede door u vastgesteld in december 2019) door de voorzitter van de Stuurgroep RES (i.c. de heer Reus). Deze stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de regiogemeenten, provincie Gelderland, Waterschap Rivierenland, Samenwerkende Woningcorporaties Rivierenland, Greenport Gelderland, Liander, Gebiedscoöperatie Rivierenland en VNO-NCW Rivierenland.

Vooruitblik RES 2.0

De RES 1.0 is een tussenstap op weg naar 2030 en 2050 en beschrijft de inzichten van dit moment. Richting de toekomst kunnen allerlei zaken veranderen. Bijvoorbeeld op basis van de Transitievisies Warmte die alle Nederlandse gemeenten dit jaar opstellen en waaruit bijvoorbeeld kan blijken dat er meer elektriciteit nodig is dan verwacht voor de warmtevoorziening van onze woningen en kantoren. Locaties voor wind of zon kunnen afvallen, nieuwe initiatieven komen er misschien juist bij. De RES 2.0 die in 2023 gereed moet zijn is een herijking op basis van hoe het staat met de uitvoering van de RES 1.0. In het tweede deel van de RES 1.0 wordt daarom vooruit gekeken richting RES 2.0 en de stappen die hiervoor in de periode 2021 – 2023 worden gezet. Wij vragen u kennis te nemen van de route richting RES 2.0.

Samenwerkingsagenda

In deel 3 van de RES 1.0 is de samenwerkingsagenda in het kader van de RES 1.0. In de samenwerkingsagenda is een aantal projecten opgenomen die in regionaal verband in uitvoering worden gebracht om de doelen uit de RES 1.0 te realiseren en wordt de mogelijkheid tot samenwerking in de regio beschreven. De RES 1.0 biedt bijvoorbeeld kansen voor brede samenwerking op het terrein van de arbeidsmarkt & onderwijs en innovatie.

Kanttekeningen:

Aan dit voorstel zijn in principe geen risico's verbonden. Op 6 april heeft u reeds ingestemd met het Culemborgse aandeel in de RES Rivierenland. Door nu in te stemmen met het regionale bod wordt het mogelijk om in lijn met de landelijke afspraken het bod voor 1 juli 2021 aan het NPRES aan te bieden. Het RES 1.0 bod moet worden gezien als een bestuurlijke inspanningsverplichting die wordt aangegaan om een bijdrage te leveren aan de productie van duurzame elektriciteit. Er ontstaat geen schadeplichtigheid of aansprakelijkheid als in 2030 het bod niet is gerealiseerd.

Doordat tijdens de raadsvergadering van 6 april 2021 het raadsvoorstel geamendeerd is vastgesteld en het Culemborgse aandeel 0,007 TWh is verlaagd t.o.v. het aantal TWh opgenomen in het raadsvoorstel, klopt de hoogte van het Culemborgse aandeel in de bijgevoegde RES niet. Het college zal, via de voorzitter van de Stuurgroep RES Rivierenland i.c. portefeuillehouder Reus, er op toezien dat in de versie van de RES 1.0 die aan het NPRES wordt aangeboden het juiste Culemborgse aandeel is opgenomen (te weten 0,090 TWh bestaande uit 0,072 TWh windenergie en 0,012 TWh zonne-energie afkomstig van grote daken en 0,006 TWh zonne-energie afkomstig van zonnevelden).

Kosten, Baten, Dekking:

Aan dit voorstel zijn geen financiële consequenties verbonden.

Personele en/of Juridische gevolgen:

Aan dit voorstel zijn geen personele of juridische gevolgen verbonden.

Communicatie en Burgerparticipatie:

Het klimaatvraagstuk dringt diep door in het persoonlijk leven van onze inwoners. Inwoners, organisaties en ondernemers praten daarom vanaf dag één volwaardig mee. Uniek in Nederland is de bijzonder brede vertegenwoordiging binnen de Stuurgroep FruitDelta Rivierenland. Naast de acht gemeenten (Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel), Waterschap Rivierenland en provincie Gelderland zitten hierin ook vertegenwoordigers van Greenport Gelderland, Samenwerkende Woningcorporaties Rivierenland, Liander, VNO-NCW Rivierenland en Gebiedscoöperatie Rivierenland.

De bouwstenen voor het RES 1.0-bod zijn voornamelijk verzameld via ruimteateliers. Deze bijeenkomsten vormen de kern van het proces. In vier rondes van ruimteateliers in alle acht gemeenten, is stapsgewijs een proces doorlopen. Van een eerste groep 'verkenners' is de groep betrokkenen op natuurlijke wijze gegroeid. Naarmate de plannen concreter worden, praten ook steeds meer inwoners mee, die geen organisatie vertegenwoordigen. In totaal hebben 600 personen tijdens deze bijeenkomsten meegedacht en gepraat. Bekeken vanuit de participatieladder zijn zij coproducenten (3^{e} trede).

Met een regio brede enquête is vervolgens getoetst of de uitgewerkte denkrichting in lijn is met de beleving van willekeurige inwoners. Een soort validatie bij mensen die niet noodzakelijkerwijs kennis hebben over het doorlopen proces of de RES. 2.350 inwoners van Rivierenland gaven hun mening over het opwekken van duurzame energie via wind en zon, waarvan 399 respondenten uit Culemborg komen. (2^{e} trede participatieladder: raadplegen).
Gedurende het gehele proces is er via alle off- en online kanalen van RES Rivierenland, de acht deelnemende gemeenten en samenwerkingspartners geïnformeerd over het proces, de mogelijkheid tot deelname aan ruimteateliers en enquête en het doel van de RES (1^{e} trede participatieladder: informeren).

Nu de besluitvorming over RES 1.0 voorligt stopt de communicatie niet. Immers na RES 1.0 volgt een RES 2.0, RES 3.0 etc. Ook daarvoor zal een intensief communicatie- en participatietraject worden opgezet.

Bijlagen:

- De regionale energiestrategie 1.0 Fruitdelta Rivierenland GZDGCB 70562/156592

Raadsbesluit

Registratienummer: GZDGCB 70562/155459

De gemeenteraad van Culemborg besluit:

1. In te stemmen met een regionale bijdrage van 1,2 TeraWattuur duurzame elektriciteit uit wind en zon als bijdrage aan de landelijke doelstelling van 35 TeraWattuur in 2030.
2. In te stemmen met het indienen van de Regionale Energiestrategie 1.0 van FruitDelta Rivierenland door de Stuurgroep RES FruitDelta Rivierenland bij het Nationaal Programma RES op 1 juli 2021.
3. Kennis te nemen van de vooruitblik richting RES 2.0 (2023) en de samenwerkingsagenda.
4. Het college op te dragen dat in de versie van de RES 1.0 die aan het Nationaal Programma RES wordt aangeboden het juiste Culemborgse aandeel (0,090 TWh) is opgenomen.

Aldus besloten in de vergadering van de Raad,

Gehouden op 3 juni 2021 .

De griffier | De voorzitter

A.N. van Aarsen | G. van Grootheest